

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

20 november 2007

HOORZITTING

**over de studie ‘Meer Armslag voor Jazz,
nota over ondersteuning en stimulering van de jazz scene in Vlaanderen en Brussel’**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Jan Loones**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Wim Van Dijck;

de heren Carl Decaluwe, Dirk de Kort, Paul Delva, Johan Verstreken;

de dames Margriet Hermans, Laurence Libert, de heer Herman Schueremans;

mevrouw Els Robeyns, de heren Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;

de dames Martine Fournier, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;

de heren Karlos Callens, Marnic De Meulemeester, Hans Schoofs;

de heer Bart Caron, mevrouw Michèle Hostekint, de heer André Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Loones.

INHOUD

	Blz.
I. Uiteenzetting door de heer Simon Korteweg, auteur van de studie ‘Meer Armslag voor Jazz’ ...	4
II. Kort statement van de heer Toots Thielemans	6
III. Uiteenzetting door de heer Peter Hertmans, musicus, componist en docent aan het Lemmensinstituut	6
IV. Uiteenzetting door de heer Bertrand Flamang, organisator Blue Note Festival.....	8
V. Uiteenzetting door de heer Rik Bevernage, directeur van De Werf Brugge	9
VI. Uiteenzetting door de heer Stef Coninx, directeur Muziekcentrum Vlaanderen	10
VII. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 11 oktober 2007 een hoorzitting over de studie 'Meer Armslag voor Jazz, nota over ondersteuning en stimulering van de jazz scene in Vlaanderen en Brussel'.

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER SIMON KORTEWEG, AUTEUR VAN DE STUDIE 'MEER ARMSLAG VOOR JAZZ'

De heer Simon Korteweg: Ik heb mij mijn leven lang beziggehouden met de jazzmuziek, voornamelijk als criticus. Daarnaast heb ik radioprogramma's gemaakt voor de Nederlandse Omroep Stichting en allerlei platen geproduceerd. Nu ben ik nog lid van het bestuur van een Nederlandse stichting die zich bezighoudt met de export van Nederlandse jazz. Ik woon al meer dan twintig jaar half in Gent en half in Amsterdam. Ik vind het buitengewoon eervol dat ik de opdracht kreeg van de Vlaamse Gemeenschap om een rapport uit te brengen over de Vlaamse jazz. In mijn beroepsmatig leven, want van jazz kon ik niet leven, was ik na een aantal jaren journalistiek eerst directeur bij dagbladbedrijven en de laatste twaalf jaar bestuursvoorzitter van de Hogeschool van Amsterdam. Sinds enige tijd ben ik met pensioen, hoewel ik dat zelf niet zo erg merk. Ik kreeg de opdracht twee jaar geleden van Jos Van Rillaer. Hij vroeg me een onderzoek te doen naar het functioneren van de jazzscene in Vlaanderen en in Brussel. Dat moest uitmonden in aanbevelingen voor verdere stimulering en ondersteuning van jazz. Uiteraard moesten die aansluiten bij de inhoud en de kaders van het Vlaamse cultuurbeleid.

Ik heb dertig, samen met de opdrachtgevers zorgvuldig geselecteerde, mensen geïnterviewd. Daaronder waren in de eerste plaats de musici, daarnaast organisatoren en directeuren van culturele centra, van kunstencentra, van clubs en van festivals. Voorts waren er ook journalisten en andere deskundigen en ten slotte ambtenaren die zich bezighouden met subsidies of in het algemeen met het cultuurbeleid. De lijst staat in de nota. Het waren zeer intensieve gesprekken. Ik heb ook een heleboel literatuur bestudeerd en de muziek zelf beluisterd. Het rapport was klaar in oktober 2006 en is in december 2006 gepubliceerd door het ministerie, uiteraard niet als een beleidsvoornemen maar wel als een discussiestuk.

Laat ik beginnen met de positieve kanten van jazz in Vlaanderen. Er is een levendige muziekpraktijk

en een grote verscheidenheid. Die verscheidenheid is er zowel in de stijlen als in de manier waarop er muziek gemaakt wordt maar ook in de plaatsen waar het zich afspeelt. Zo is er een Limburg een jaarlijkse serie jazzconcerten in vijf culturele centra, dat heet 'Motives for Jazz'. De provincie Limburg draagt bij en er is ook een festival onder die naam. Het is dus niet alleen in de driehoek Gent-Brussel-Antwerpen, er is ook voortdurend levende jazz te horen in West-Vlaanderen en Limburg.

Er is een intensieve uitwisseling met andere muziekvormen, hedendaags en klassiek, pop, dans- en wereldmuziek. Uit mijn onderzoek en alle gesprekken is gebleken dat er in 2002 een definitieve doorbraak naar een internationaal niveau plaatsvond. Niet dat het daarvoor niet zo goed was, maar ook de buitenwereld begon zich dat toen te realiseren. Dat kwam onder andere door nieuwe festivals in Brugge dat vooral gericht is op de Europese jazz, het Blue Note Festival in Gent, het huidige Blue Note Records Festival. Daarnaast bestonden al Jazz Middelheim en andere festivals. Dit waren echter nieuwe dingen en die hadden internationale uitstraling.

Ten tweede zijn er allerlei ambitieuze cd-series gestart waarvan die van De Werf wel de meeste aandacht getrokken heeft, ook in het buitenland. Voorts waren er internationaal gelauwerde producties zoals de jazzopera 'The woman who walked into doors'. Ten slotte is er het structurele jazzcircuit in Vlaanderen. Jaarlijks worden er meer dan honderd jazzconcerten georganiseerd door JazzLab. Dat is een organisatie die in Gent gevestigd is. De organisatie wordt door de overheid gesteund en de concerten zijn meestal druk bezocht. Er zijn nog veel andere ontwikkelingen zoals het Brusselse jazzorkest. Dat is een bigband van internationaal niveau, veel beter dan zijn Nederlandse evenknieën. Musici in Wallonië zeggen dat sinds 1980-1985 het zwaartepunt van jazz, dat voor die tijd in het Franstalige landsgedeelte, voornamelijk Luik, lag, naar Vlaanderen is verschoven. Ook internationale critici erkennen de kwaliteiten van Belgische jazz.

Uit de interne huishouding blijkt toch een wat ander beeld. Ondanks alle eigen inspanningen lukt het jazz niet los te komen van een enigszins marginale positie. Marginaal in verhouding tot andere muzieksoorten zoals pop, hedendaags klassiek en wereldmuziek. Jazz heeft onvoldoende uitstraling.

De financiële huishouding van de jazzscene is daarenboven erg schraal, zowel voor de musici, als voor de podia, althans voor zover die podia zelfstandig

proberen te overleven. De meerderheid van de musici kan van jazz alleen niet leven en zelfs succesvolle musici kunnen er nauwelijks van bestaan. Dat is in verhouding tot de klassieke muziek toch echt een ongewenste situatie.

Veel culturele centra brengen zelden of nooit jazz en houden er een weinig avontuurlijke programmering op na. Terwijl je toch zou verwachten dat culturele centra meer artistiek gedurfde of risicovolle programmeringen zouden aandurven. Het is echter duidelijk dat ook die programmering veel publiek werft, misschien niet de eerste keer maar wel als er herhaaldelijk aandacht aan besteed wordt.

De publieke belangstelling groeit, weliswaar heel langzaam. Het is niet zo dat de belangstelling afneemt of dat de jeugd zich van jazz heeft afgekeerd. Er zijn goede participatieonderzoeken. Ze zijn recent. Dus vergelijkingen op langere termijn zijn moeilijk. Uit die onderzoeken van het Muziekcentrum Vlaanderen, ondersteund door een leger universitaire onderzoekers, blijkt dat circa elf procent Vlamingen één of meer keren per jaar naar een jazzconcert gaat. De bezoekcijfers zijn sinds begin jaren negentig gestegen. De jeugd toont steeds meer actieve belangstelling. Tot ongeveer het begin van de jaren negentig heeft de jeugd zich niet beziggehouden met jazz als uiting, ze waren meer op de pop gericht. Jazz was voor hen muziek voor oude mannen. Dat is veranderd. Dat komt omdat de huidige generatie het totale muziek-aanbod bekijkt en zich niet zo erg laat beïnvloeden door wat ouderen vinden. Ook de jeugd heeft nu een grote belangstelling voor jazz. Het blijft natuurlijk wel een minderheid. Jazz haalt niet dezelfde cijfers als popmuziek, maar komt toch zeker ook voor de jeugd in de buurt van 10 à 11 percent.

Kleine culturele centra, onder meer het Casino in Koksijde en het Poorthuis in Peer durven wel een risicovolle of een wat moeilijkere programmering aan en worden daarvoor beloond met een vast publiek. In Peer zijn de oorspronkelijke dertig à veertig belangstellenden gestegen tot tachtig à negentig. Dat is een enorme stijging. Dat bewijst dat een serieus aanbod publieke belangstelling creëert. Volgens organisatoren is er in Vlaanderen en Brussel een grote nog niet aangeboorde publieksinteresse aanwezig.

Wat is eigenlijk de meerwaarde van jazz in de 21ste eeuw? Jazz onderscheidt zich door een hoog niveau van improvisatorisch idioom. Ter verduidelijking: je kunt muziek in twee soorten indelen. Vooreerst

is er de muziek die van papier gespeeld wordt. Dat is het grootste deel van de klassieke muziek en ook bepaalde vormen van populaire muziek. Anderzijds is er muziek die geïmproviseerd wordt. Er zijn wel afspraken maar er is geen partituur. Dat was in Europa in de 16de en 17de eeuw heel gewoon. In de 19de eeuw is die gewoonte totaal verdwenen uit het publieke gebeuren. Improviseren werd niet langer aanvaard, alleen organisten in de kerk mochten het nog.

De improvisatorische muziek is in andere culturen als de Indische gewoon doorgegaan en heeft daar ook een hoog niveau bereikt. Doordat de jazz ontstaan is rond 1900 als volksmuziek van de zwarten, is het improviseren teruggekeerd. De eerste zestig jaren waren de Amerikanen de voortrekkers, maar vanaf de jaren zestig is het een wereldmuziek geworden. Er zijn nu ook Europese musici die een eigen geluid hebben dat niet direct op Amerikaanse voorbeelden terug te voeren is. Het is soms gebaseerd op eigen volksmuziek, maar steeds dienen de methodieken van het improviseren uit de jazz als basis.

Ook de opleidingen lichte muziek in de conservatoria gebruiken voor het improviseren de methodieken van de jazz. Daarom is het zo van belang dat jazz aan de conservatoria gegeven wordt. Sinds het begin van de jaren negentig heeft de overheid dat ook erkend en zijn er vier groeiende jazzopleidingen. De jazzopleiding van het Lemmensinstituut is de beste in België. De kern is muziek maken door naar elkaar te luisteren en niet door op papier te kijken naar wat je moet spelen.

Jongeren hebben nu minder interesse in de scheidingslijnen tussen pop, klassiek, wereldmuziek. De herkomst van de muziek interesseert hen minder, ze gaan af op wat ze horen. Jazz speelt daarop in. Jazz neemt ook elementen uit wereldmuziek, bijvoorbeeld de Indiase muziek over. Daardoor sluit de muziek aan bij de belevingswereld van de jeugd.

De totale subsidiëring voor alle muziekgenres bedroeg begin 2006 18,3 miljoen euro, de subsidies voor jazz 0,7 miljoen euro. De middelen zijn als volgt tussen genres verdeeld: klassiek 60 percent, pop, rock, dance 21 percent, hedendaags klassiek 11 percent, wereldmuziek en folk 5 percent, jazz 4 percent. Het publieksbereik van jazz is zoals gezegd circa 11 percent. Dat is vergelijkbaar met het bezoekersaantal voor hedendaags klassiek. In het Kunstendecreet wordt op meerdere plaatsen gepraat over

de gelijkberechtiging van de disciplines. Jazz is dus achtergebleven. In Nederland gaat 11 percent van muziekbudget of 5 miljoen euro naar jazz. Omgezet naar bevolkingsomvang zou dat voor Vlaanderen 2 miljoen euro betekenen.

In het rapport heb ik voornamelijk de onderbouwde meningen van jazzmusici en de organisatoren van concerten behouden. Het gaat om succesvolle mensen. Ze hebben het Kunstendecreet algemeen positief begroet.

De administratieve procedures worden door de hele sector als zwaar en te traag ervaren. Vooral voor kleine groepjes is de drempel om iets aan te vragen hoog. Ik pleit voor een stroomlijning van het financiële en procedurele instrumentarium.

Inhoudelijk vinden de musici en organisatoren dat er te weinig ondersteuning is voor projecten in het buitenland. Jazz is een internationale muziek. Vlaamse jazz wordt in het buitenland waargenomen als interessant. Het is belangrijk de internationale bekendmaking ervan te steunen. Het is ook heel erg goed in muzikaal opzicht dat Vlaamse musici geregeld met Amerikanen, Finnen, Engelsen enzovoort spelen. Daar wordt de muziek echt beter van.

De jazzscene klaagt ook over het verdwijnen van kleine podia die niet door de overheid gesteund worden. In Nederland is er een systeem voor kleine podia opgericht. Daar gaat heel weinig geld naartoe, maar het heeft toch een groot effect. De kleine podia kunnen hun beperkte vaste kosten daarmee dekken.

De rode draad door reacties van alle betrokkenen is: "Gaaf de overheid de jazz nu echt serieus nemen?" Ze hebben het gevoel dat de beleidsmakers jazz zien als een lelijk eendje: wel sympathiek, maar niet serieus. Dat gevoel is algemeen verspreid.

Tot slot behandel ik de belangrijkste aanbevelingen van het rapport. Daarvoor baseer ik me op het Kunstendecreet. Daarin is nadrukkelijk sprake van gelijkberechtiging van disciplines. Minister Anciaux heeft herhaaldelijk benadrukt dat de totale overheidssteun aan de kunsten is toegenomen. Dat is inderdaad een groot succes, maar jazz is daarbij vergeten. Daarom is het nodig dat de subsidiëring van jazz op 2 miljoen euro per jaar gebracht wordt. De verhoging van 1,3 miljoen euro is relatief klein. Jazz heeft zich sinds begin deze eeuw voldoende bewezen.

De verhoging kan besteed worden aan meer project-subsidies en aan meer ondersteuning voor projecten buitenland. Ook kan er dan een beperkte, maar effectieve steun aan zelfstandige podia en clubs gegeven worden. De overheid kan dan ook festivals die vernieuwing brengen en experimenteren, beter steunen. Ik zou een puur commercieel muziekfestival niet of nauwelijks steunen. De plaatselijke overheden kunnen daar anders over denken, maar de landelijke overheid zou terughoudend moeten zijn bij het ondersteunen van risicovolle, commerciële projecten of evenementen, trouwens ook bij bijvoorbeeld de traditionele klassieke muziek.

Het Muziekcentrum Vlaanderen doet veel voor jazz, maar volgens zijn directeur nog altijd te weinig. Mevrouw Van Remortel besteedt een derde van haar dagtaak aan Vlaamse jazz en ze doet dat goed, maar het is echt te weinig. Er moet geld bijkomen. De ondersteuning van de hedendaagse klassieke muziek of opera is aanzienlijk groter.

Op Middelheim of in een grote concertzaal ontstaat niet zo gauw iets nieuws, ook al wordt er goede muziek gemaakt. Jazz ontstaat immers meestal in de informele sfeer. Kleine clubs en conservatoria kunnen en moeten daar een rol in spelen, als broedplaatsen waar improviserende mensen en een kleiner publiek samenkomen. Men moet daarvoor ruimte creëren. Ik verwijs naar de mogelijkheid die geopend wordt door het Kunstendecreet voor werkplaatsen voor artistiek onderzoek en experimenten.

II. KORT STATEMENT VAN DE HEER TOOTS THIELEMANS

In een kort filmfragment breekt ook Toots Thielemans een lans voor een betere ondersteuning van de jazzmuziek. Het is enkel op deze wijze dat goede muzikanten de mogelijkheid wordt geboden om voldoende podiumervaring op te doen en via internationale contacten hun kennis te verrijken.

III. UITEENZETTING DOOR DE HEER PETER HERTMANS, MUSICUS, COMPOSITIST EN DOCENT AAN HET LEMMENSINSTITUUT

Peter Hertmans: Ik ben jazzgitarist en inmiddels te beluisteren op een 30-tal cd's. Ik speelde bij verschil-

lende groepen waaronder het Brussels Jazz Orchestra, Greetings From Mercury, Ode For Joe en vele andere. Thans leg ik mij vooral toe op mijn eigen composities en bands. Ik ben ook regelmatig gastmuzikant bij de meest uiteenlopende jazzgroepen.

Verder ben ik zeer actief in het onderwijs: ik geef al muzieklessen sinds 1983. Het begon in de eerste Vlaamse jazzschool, de Jazz Studio in Antwerpen, onder de bezielende leiding van Maarten Weyler, die ondertussen coördinator werd van de jazzafdeling in het Gentse conservatorium. Sinds 1992 geef ik ook les in het Koninklijk Conservatorium in Brussel en ik ben ook al meer dan tien jaar coördinator van de jazzafdeling van het Lemmensinstituut te Leuven.

Ik ben dus al ongeveer 25 jaar actief in de sector en ik heb de enorme en boeiende evolutie die de jazzmuziek in die tijd heeft doorgemaakt, zelf mee beleefd, als muzikant en als lesgever aan onze jongeren. Wat is er veranderd sinds 1983? Jazzafdelingen in conservatoria en – tot in de kleinste – muziekacademies, culturele centra die steeds meer jazzconcerten programmeren, internationale uitwisselingen, meer jazzfestivals, veel mooie cd-releases, tijdschriften enzovoort. Het is duidelijk dat deze kunstvorm in de lift zit en we kunnen gerust spreken van een ware ‘boom’.

Die boom is niet alleen kwantitatief maar zeer zeker ook kwalitatief. Nog nooit was het niveau zo hoog. Onze Vlaamse musici draaien op volle toeren mee met de internationale scène: namen als Brussels Jazz Orchestra, Jef Neve, Kris Defoort, Dré Pallemmaerts, Jozef Dumoulin – ik vergeet natuurlijk honderden mensen – zijn namen die in het buitenland vaak even bekend zijn als hier bij ons. Zij spelen ook samen met musici van internationaal allooi, met klinkende namen als David Liebman, Mark Turner, Billy Hart, Kenny Werner enzovoort.

Er is dus duidelijk behoefte aan een grote financiële inhaalbeweging. Ons Vlaams publiek is duidelijk vragende partij. Jazzmuziek begint door te dringen tot in de kleinste uithoekjes van onze samenleving en wordt erg gewaardeerd. Mensen die nooit eerder met jazz in aanraking kwamen, vatten er door een toevallige kennismaking liefde voor op.

Om dat hoge niveau te handhaven hebben onze musici en concertprogrammatoren duidelijk meer middelen nodig. Er zijn meer gesubsidieerde plaatsen nodig om te spelen. Een muzikant kan maar

op niveau presteren als hij vaak genoeg en in goede omstandigheden kan concineren.

Aansluitend daarop zou ik ook de nood aan subsidiëring van internationale uitwisselingen willen onderstrepen. Het is van vitaal belang dat wij ons kunnen blijven meten met de grote Franse, Engelse, Amerikaanse en andere muzikanten en dat wij op hun podia kunnen staan. Vaak zijn die podia alleen maar in staat een gage te betalen en zijn de reis- en overnachtingkosten de enige hinderpaal om ons uiteindelijk te kunnen uitnodigen. Een versoepeling van deze tussenkomsten is dan ook noodzakelijk, al was het maar om de vele interessante contacten die zijn gelegd tijdens de laatste editie van de Flemish Jazz Meeting op te volgen.

Een volgend puntje dat ik zou willen belichten is de afstand tussen onze muzikanten en de overheid. Ik heb het vermoeden dat het aan beide ligt. Onze musici zijn individualistisch ingesteld, wat ze zeer persoonlijk en gedreven maakt, maar vaak ook te bescheiden. De moeite die moet worden gedaan om een lange subsidieaanvraag in te vullen en correct in te dienen blijkt vaak fataal. Vereenvoudiging van de procedures en voldoende voorlichting zijn zeker welkom.

Jazzmuziek is de grote nieuwe vorm van artistieke muziek met tegelijk toch een groot entertainmentgehalte. Muzikanten op gedreven wijze zien improviseren met elkaar, op gecomponeerde vormen is een opwindende ervaring. Jazz is in staat om zowat alle overige genres in zich op te nemen, te verwerken en te integreren, met andere woorden de jazz heeft, ook in Vlaanderen, het niveau bereikt van klassieke of ander culturele muziek en verdient gewoon meer ondersteuning.

De subsidies die nu bestaan worden tot de laatste cent ernstig benut en bij uitbreiding zal het effect zowel voor de musici als voor het publiek positief zijn. Vele culturele centra moeten nog over de streep worden getrokken om ook een aantal concerten te organiseren voor hun publiek van enthousiaste amateurs, die vaak al een opleiding volgen in hun lokale muziekacademie. Initiatieven als de JazzLab Serie zijn dan ook echte voortrekkers in hun rol als verspreider van de jazzmuziek en moeten verder gehonoreerd worden.

Er is enerzijds nood aan subsidiëring van interessante kleine podia waar aankomend talent zich kan

ontwikkelen en waar de muziek dicht bij het publiek staat en anderzijds aan meer substantiële vormen van subsidie voor meer geconfirmeerde musici, die hulp nodig hebben bij het uitvoeren van grotere projecten en cd-opnames, en voor de uitbouw van concertreizen en tournees naar het buitenland.

De kracht van de jazzmuziek schuilt in haar onafhankelijkheid van alle kortstondige modes en commerciële trends. Als zij die kracht verder wil blijven ontwikkelen moet zij integer verder kunnen evolueren, zonder zich te moeten bekommeren om financiële beslommingen of tekortkomingen. Dat is nu net de kant van de jazzmuziek die ook een groter publiek begint aan te spreken. Denk maar aan de grote publieksopkomst op de festivals van afgelopen zomer, in tegenstelling tot andere vormen van hedendaagse ernstige muziek die mijns inziens vaak voeling hebben verloren met jongerencultuur of andere authentieke vormen. Dat jazzmuziek geen commercieel genre is, maakt haar rijk.

IV. UITEENZETTING DOOR DE HEER BERTRAND FLAMANG, ORGANISATOR BLUE NOTE FESTIVAL

De heer Bertrand Flamang: Vlaanderen is een echt festivalland. In 280 gemeenten vinden meer dan 300 festivals plaats. Tot een tiental jaar geleden waren er drie monumenten: Brosella in Brussel, Free Music en Jazz Middelheim. De jazzfestivals vormden dus een onbeduidend percentage. Drie belangrijke trekken spelen sindsdien een belangrijke rol om jazz in al zijn facetten aan te bieden aan een breder publiek: Motives Festival in Genk, Jazz Brugge en Blue Note in Gent. Daarnaast zijn er een aantal laagdrempelige stadsinitiatieven, zoals Park Jazz in Kortrijk of Jazz in het Park in Gent, waar men gratis of voor enkele euro's binnenkan. Zij vormen een brug tussen de zalen en de grotere festivals en bieden een podium aan Belgische muzikanten.

Bij alle genoemde initiatieven is in die tien jaar de publieksinteresse gegroeid, zonder dat men daarvoor meer populair is gaan programmeren. Jazzmuziek is vandaag niet meer de popmuziek die zij in de jaren vijftig of zestig was, maar het is evenmin een niche. Bij de start van Blue Note vroegen overheden ons of een dergelijk ambitieus project wel haalbaar was. Men vroeg zich af over er wel iemand ging op afkomen. Initieel wou men ons helemaal niet steunen, waardoor we de eerste aflevering een jaar hebben moeten uitstellen.

Dat er wel degelijk een publiek bestaat, is ondertussen bewezen met een tiental nieuwe initiatieven, die bovendien inhoudelijk complementair zijn. Er zijn zoveel uitingsvormen binnen deze minderheidsmuziek, dat wel tien festivals in Vlaanderen een eigen invulling en een eigen publiek kunnen vinden. In elk geval merkt de festivalwereld een sterk groeiende interesse.

Die is vooral te danken aan de verjonging. Men heeft lang moeten strijden tegen het imago dat een jazzoptreden bestond uit ouderen die naar jongeren keken – het omgekeerde van de rockwereld. Publieksonderzoek bij ons festival leert dat de gemiddelde leeftijd schommelt tussen 33 en 35 jaar. Wij kunnen dat aantonen met cijfers. De publieksspreiding ligt wel iets anders bij fusionvormen met pop. Ook bij het afsluitende free jazzconcert op Middelheim was de tent tot de nok goed gevuld met geïnteresseerde jonge mensen. Het is trouwens goed dat dit ook in het nieuws is gekomen. Dat soort muziek krijgt immers moeilijk aandacht, de budgetten voor promotie zijn beperkt. Via de festivals met hun evenementkarakter kunnen de media opnieuw interesse krijgen voor het organische netwerk van kleine podia.

Tegenover al dat goede nieuws staan overal dezelfde problemen: de subsidiebasis – de financiële zekerheid om niet afhankelijk te zijn van privépartnerships of publieksopkomst om een integer programma op te bouwen – is te smal. Mensen die, zoals bij Blue Note, het probleem oplossen door een programmaonderdeel met meer populaire met jazz gelieerde muziek in te lassen, krijgen de kritiek dat ze te afhankelijk worden van ticketing en sponsoring. De enige manier om de inhoud te bewaken, is een stevige subsidiebasis, waarbij erover gewaakt wordt dat de centen niet naar zelfbedruipende maar naar risicovolle onderdelen gaan.

Een ander risico voor initiatieven met een beperkte basis is de omkadering. Uiteindelijk kruipen heel veel manuren en werkdagen in het opzetten van een festival. Op dit ogenblik zijn er te weinig middelen om de professionalisering van de organisatie te onderbouwen. Op de Blue Note-editie van dit jaar werden meer dan 5000 arbeidsdagen door vrijwilligers gepresteerd. Die moet men elk jaar opnieuw vinden. Men verliest bovendien ervaring en de opbouw van knowhow. Een klein team is verder extra gevoelig voor het wegvallen van een persoon.

Ons signaal werd blijkbaar opgepikt, want er was al een kleine inhaalbeweging. De festivals zijn allemaal in meer of mindere mate erkend. Alleen is de achterstand in vergelijking met andere muzikale genres zo groot, dat de oproep van Simon Korteweg terecht is. Er is een sterke dynamiek vandaag en er zijn veel vrijwilligers, maar vrijblijvende initiatieven blijven nooit duren.

V. UITEENZETTING DOOR DE HEER RIK BEVERNAGE, DIRECTEUR VAN DE WERF BRUGGE

De heer Rik Bervenage: Er is inderdaad een boom maar toch zitten we hier om te vragen dat de overheid meer investeert in deze muzieksoort die op zichzelf geen economische balans vindt. Als er voldoende mensen zijn die bijvoorbeeld cd's kopen, die kwaliteit betalen, dan is er geen overheidssteun nodig. Vandaag is die wel nodig, dat is ons pleidooi. Momenteel worden vrij weinig initiatieven gesubsidieerd. Ik heb de namen en de relatief bescheiden bedragen genoemd in een korte tekst, die werd rondgedeeld.

De vier ensembles die een subsidie ontvangen van de Vlaamse Gemeenschap, zijn Brussels Jazz Orchestra, Flat Earth Society, Mâak's Spirit en Octurn. Daarnaast is er geld voor twee organisatoren: JazzLab Series en De Spiegel in Sint-Niklaas. Bij de festivals zijn er drie: Blue Note Jazz, Motives for Jazz en Free Music. Jazz Brugge komt om de twee jaar in aanmerking voor een beperkte projectsubsidiëring. Verder zijn enkele kunstencentra, zoals De Werf, vrij actief rond jazz, andere sporadisch. De culturele centra vallen buiten het Kunstendecreet en werken in mindere of meerdere mate rond jazzmuziek. Twee van de grote Vlaamse instellingen, deSingel en Bozar investeren sporadisch in jazz.

Vergeleken met de investeringen in andere kunstgenres, levert dit bedroevende percentages op. Anderzijds blijkt die beperkte subsidiëring bijzonder effectief te zijn. Dat heeft wellicht te maken met het feit dat men met weinig of niets startte en dat wie efficiënt werkt, het verschil maakt. Hét voorbeeld is wellicht het Brussels Jazz Orchestra, een toporkest, door het talent van de muzikanten, maar ook dankzij de bescheiden structurele subsidie van 250.000 euro.

Een structuur als een big band heeft deze extra middelen nodig om goed te functioneren en dan komen er resultaten. Ook een band als Flat Earth Society, die een zeer aparte muziktaal ontwikkelt, kan niet blijven bestaan zonder de beperkte subsidies.

Op één voorbeeld ben ik wel zeer fier omdat ik ook bij de oprichting betrokken ben: JazzLab Series. Het toont aan dat met een bescheiden subsidiëring een zeer groot effect kan worden gegenereerd. Bovendien werkt JazzLab Series samen met bestaande structuren. Ik pleit nooit voor bijkomende podia, maar wel om de bestaande ertoe aan te zetten om ook jazz te brengen. Vlaanderen heeft een zeer mooie en goed gespreide culturele infrastructuur. Laten we die dan gebruiken als we verandering ten bate van jazz willen stimuleren.

De formule van JazzLab Series is zeer uniek: het plaatst een honderdtal extra concerten in het vrij klein geografisch territorium dat Vlaanderen is. Bij de start in De Werf Brugge waren er een vijftigtal mensen per concert. Nu is dat al 70 tot 80, maar dan wel op tien tot twaalf podia, afhankelijk van het concert. Dat kan dus dank zij de beperkte subsidiëring van de Vlaamse Gemeenschap. Zonder deze subsidie valt de structuur uit elkaar.

Er is een historische achterstelling van jazz, maar het is zeker niet zo dat het uitgesloten wordt. Men kan echter geen ensemble erkennen als het niet bestaat. Met een festival is het net zo. Ik houd dus vooral een pleidooi voor een steunpunt, forum of loket voor jazz. Als ik zie wat voor resultaat het al geeft wanneer één kunstencentrum als De Werf een deel van zijn energie – ik schat een twintig percent aan middelen en personeel – investeert in een heel specifiek genre zoals jazz. We zijn nu zo'n vijftien jaar of iets langer bezig. Zeer veel initiatieven die nu belangrijk blijken zijn gegroeid uit de inspanningen van één kunstencentrum. Dat is een pleidooi op zich om anderen over de streep te halen om te investeren in het genre, maar vooral voor investeringen in een organisatie of centrum die specifiek jazzmuziek ondersteunt op alle niveaus. Stimuleren van gesprekken tussen muzikanten en organisatoren, tussen overheid en organisatoren, steun bij het opmaken van dossiers of om wegwijs te geraken in de administratie. Als Muziekcentrum Vlaanderen een derde van hun werkkraft

investeert in jazz, dan is dat belachelijk weinig. De Werf zet twee of drie mensen in. Er is een scheefgroei en er zou dus op dat punt van een specifieke opdracht werk moeten worden gemaakt.

VI. UITEENZETTING DOOR DE HEER STEF CONINX, DIRECTEUR MUZIEKCENTRUM VLAANDEREN

De heer Stef Coninx: Er is al heel wat gezegd, waarvoor ik me aangesproken voel. Eerst wil ik opmerken dat het feit dat de nota over jazz er is, op zich een uiterst belangrijk gegeven is. De heer Jos Van Rillaer heeft destijds de opdracht gegeven. Een twee- à drietal jaar geleden hadden we ook een vergadering waarop de basis voor die nota is gelegd. Daarvoor keek men sterk in de richting van Muziekcentrum Vlaanderen, maar wij zijn daar toen niet in geslaagd. Dat zal ongetwijfeld ook te maken hebben met die inzet van één derde werkkracht.

De nota is er nu en vormt een degelijke basis waarmee we verder kunnen. Muziekcentrum Vlaanderen is een neutrale instelling die noch voor noch tegen jazz is. We moeten ons niet verdedigen voor dingen die niet gebeuren, maar proberen om positief en constructief aan de toekomst te bouwen.

Ik stel vast dat het goed gaat met jazz in Vlaanderen. Waar zit dan het probleem? Misschien zou het kunnen dat te veel overheidsbemoeienis op termijn wel een probleem wordt? Kijk bijvoorbeeld eens naar de stroming van de 'oude muziek', die in de jaren 60-70 is begonnen en alles zelf heeft moeten uitdokteren. Daarna werd ze redelijk goed ondersteund door de overheid en het zou wel eens kunnen dat we daarvoor nu de prijs zullen betalen. We hebben te lang geteerd op de grote namen en successen en er is niet echt een duidelijke aflossing van de wacht. Als we verder willen op het elan dat we nu kennen, moeten we zeer selectief zijn in hetgeen waarop we inzetten. De pijnpunten zijn in elk geval al opgenoemd.

Wat mij frappeert, is dat samen met de opleiding van de jazz, we een kwantitatieve en kwalitatieve groei hebben kunnen vaststellen. Voor heel wat aspecten van kunst en cultuur blijft hetzelfde knelpunt gelden: de opleiding, het onderwijs. Muziekcentrum Vlaanderen voert vandaag gesprekken ter zake voor muziek in het algemeen.

Wat kan er gebeuren? Daar hoort onder meer een stuk 'zakelijke begeleiding' bij. We kunnen proberen

dit in het curriculum van de muzikanten te krijgen. Ik wil deels afstand nemen van de stelling dat dit allemaal wat moeilijk is voor muzikanten die eigenlijk alleen maar muziek willen maken: het is in elk geval geen excuus. Enkele jaren terug werd een kamer-muziekproject opgezet vanuit de klassieke muziek: 'Gouden vleugels'. Ook daar bleek dat een traject uitzetten voor artistieke coaching perfect kon met de sector zelf, terwijl we voor zakelijke begeleiding volledig aangewezen waren op hulp van buitenaf. Op voorzet van KBC gingen we het gesprek aan met de Cera-foundation. Daar werd geopperd dat muzikanten alleen maar muziek willen maken. De topman repliceerde dat zijn nichtje ook alleen maar haar wilde coifferen, maar als haarkapster net zo goed in orde moest zijn met haar administratie. Toen werd er terecht opgemerkt dat het zakelijke of administratieve aspect niet in de muziekleiding zit; dat wilde Cera dan weer wel ondersteunen. Tot februari volgend jaar hebben we zodoende nog iemand in dienst, betaald door de Cera-foundation die het project Muziekzaken leidt. Daarmee proberen we muzikanten zakelijke begeleiding aan te bieden in de conservatoria en daarbuiten.

Met de overgang van het Muziekdecreet naar het Kunstendecreet is alles in één geheel gegoten. Ik blijf daarvan een voorstander. In het buitenland zien we ook dat men terugkomt van de vroegere opdeling van de verschillende genres. Zowel de diverse jazzorganisaties, als promotie van componisten of hedendaagse muziekensembles en ook de kamermuziek, worden in Nederland opnieuw onder één dak samengebracht in één grote muziekorganisatie. Ik pleit er dan ook voor om niet te opteren voor een aparte organisatie voor de jazz.

Kan er meer gebeuren? Zeker wel, en het Muziekcentrum Vlaanderen zal ook meer moeten doen. Deskundigheidsbevordering moet algemeen, en zeker niet specifiek voor jazz, omdat dat zou bevestigen dat jazz iets apart is. Dit zou een verkeerd signaal zijn in die zin dat er nog andere 'aparte' genres zouden zijn die specifieke organisaties nodig hebben. Wel pleit ik voor een stuk responsabilisering, niet alleen in onze organisatie, maar zeer breed maatschappelijk. Er zijn gemeenten zoals Peer en Koksijde die duidelijke keuzes maken en dat gemeentelijk ook ondersteunen. Ook provincies doen dat en de overheid doet voor jazz ook al heel wat. Alles kan echter beter.

Wat kunnen we vanuit de sector zelf doen? Voor de hedendaagse klassieke muziek is er een afdeling opge-

richt: ISCM-Vlaanderen, een lokale afdeling van de Internationale Society for Contemporary Music. Daarin zitten zowel muziekensembles als componisten, festivals, concertorganisatoren en Muziekcentrum Vlaanderen. Die partners proberen samen een platform te zijn voor de hedendaagse klassieke muziek in Vlaanderen. Zo is het ook mogelijk om ten aanzien van het buitenland in consensus op te treden. Ik wil graag een oproep lanceren om in die richting samen te werken met een aantal partners aan zo'n platform; daarmee kunnen we dan vaststellen welke de meest directe noden zijn.

Een belangrijke uitdaging voor de toekomst is het verhogen van de lokale belangstelling bij zowel organisatoren als publiek, naast het bevorderen van de internationale uitstraling via netwerking: zo komen we respectievelijk terug bij de responsabilisering en het reeds vermelde platform.

VII. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN DE SPREKERS

De heer Jan Loones: Mijnheer Korteweg, er zijn twee elementen in uw nota waarover ik het wil hebben: de elf procent-aanwezigheid en het aandeel in de subsidies dat van 2,7 percent in het rapport, inmiddels reeds steeg tot 4 percent. Ik veronderstel dat het publieksbereik berust op harde cijfers en ik ben blij te zien dat we in ons eigen centrum een toenemend publiek hebben. Toch is dit cijfer niet geheel zuiver, want er worden ook nogal wat gratis kaarten uitgedeeld.

De heer Dany Vandenbossche stelde naar aanleiding van uw rapport een vraag aan minister Anciaux over de conclusies van het rapport-Korteweg (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C52, 2*). De minister noemde het steunbedrag van 750.000 euro, wat ongeveer overeenstemt met de cijfers van de heer Bevernage, maar dat moet volgens de minister worden verdubbeld omdat veel steun onrechtstreeks wordt verleend. Hij noemt een aantal structurele subsidies aan culturele centra, waarvan vermoedelijk een stuk wordt ingepikt door jazz. Hij heeft het onder meer over DeSingel, Flagey en het Kunstencentrum De Werf. Dat besteedt volgens hem de helft van zijn jaardotatie aan ondersteuning van jazzactoren. De heer Bevernage zei net dat dit 20 percent is. Ik kreeg graag wat meer duiding bij de cijfers.

Ik vernam graag wat de specifieke meerwaarde is van jazz. De heer Korteweg stelt dat het hoofdzakelijk te

maken heeft met het improvisatievermogen. Is er nog meer?

Vervolgens heb ik nog vragen bij de opleiding. Ook wij hebben in de gemeente een academie, maar een heleboel getalenteerde jongeren kan je daarmee niet opvangen, omdat het weer om schools onderwijs gaat. Daarom hebben we een project opgestart buiten dat circuit voor geïnteresseerde talentvolle muzikanten, De Muze. Dat heeft ook een projectsubsidie ontvangen van 2500 euro. Er zijn zeer getalenteerde jongeren uit voortgekomen en er waren even getalenteerde docenten uit het Lemmensinstituut aan verbonden. Ik vind persoonlijk dat dit soort van werking aandacht verdient en dat het een weg is die we ook moeten bewandelen.

De heer Jo Vermeulen: Het is me opgevallen dat er wordt gezegd dat het niet lukt om los te komen van die enigszins marginale positie van jazz. Ik vermoed dat jazz 'gedoemd' zal zijn om altijd in een marginale positie te blijven. Dat bedoel ik niet in een negatieve zin, maar ik vraag me af of jazz wel een grote stroming kan zijn met een gigantisch publieksbereik, behalve dan in New Orleans en bepaalde periodes. Dat kan evenwel ook als een kwaliteit of wezenskenmerk worden gezien. De vraag is dus of we de stap weg van de marginaliteit wel als een doelstelling mogen beschouwen.

Wat voor nog andere sectoren geldt en wat ik frappant vind, is dat blijkt dat geringe subsidies inderdaad soms grote effecten kunnen hebben. Ik denk dan aan de Nobelprijs voor Economie van vorig jaar in verband met microkredieten, waar bleek dat met een bijna homeopatisch te noemen input, wel zeer grote effecten konden worden gegenereerd.

Is er in de jazzopleidingen iets voorzien inzake de zakelijke kant? Hoe gaat men met het zakelijke aspect om en met de administratie? Speelt het Kunstenloket daarin een rol? Ik hoorde dat het Muziekcentrum Vlaanderen daar wel een plaats in heeft.

De meerderheid van de actoren kan inderdaad niet van jazz alleen leven. Zitten die dan verder in het muziekonderwijs of is dat zeer divers? Ik heb het dan over jazzgroepen met enig niveau of de kwaliteitsensembles. Is er ruimte om die mensen ook in het onderwijs met muziek te laten bezig zijn?

De heer Dirk de Kort: Het rapport schetst een zeer goed beeld van jazz in Vlaanderen. Het haalt tevens een aantal kritische punten of aandachtspunten aan.

Ook in verband met jazzopleidingen. Wat komt er na de opleiding? Wordt er voldoende aandacht besteed aan de zakelijke begeleiding?

Een heel belangrijk punt is de bereikbaarheid van het genre voor jongeren. Voor cultuurparticipatie is dat vaak de groep die begint af te haken, terwijl dat in dit geval net niet zo blijkt te zijn. Dat is veelbelovend.

Hoe zit het met de culturele uitstraling in het buitenland? Vinden onze muzikanten hun weg naar de internationale podia? Er werd als aandachtspunt meegegeven dat er weinig steun is op dat vlak. Hoe zou die doelstelling beter kunnen worden bereikt? Zijn er ter zake aanbevelingen?

De heer Bart Caron: Ik deel de bekommernis dat de middelen voor jazz in het hele pakket voor de kunsten te laag zijn. Ter vergoelijking kunnen we stellen dat tien jaar geleden dat nog erger zou zijn geweest. Er zijn dus stappen gezet. Is het echter niet riskant een bepaald muziekgenre opnieuw te oormerken? Waarom zouden we voor jazz een label van 5 miljoen euro zoals in Nederland ontwikkelen? Is dat niet gevaarlijk? Het lijkt me meer een kwestie van in commissies, festivals, de administratie enzovoort, de mentaliteit aan te kweken van dit muziekgenre en zijn grote range aan kwaliteitsvolle muzikanten te valoriseren. Hoe ziet u dit?

Het steunpunt waarvan sprake krijgt enigszins verschillende invullingen van de sprekers. Van de heer Coninx wil ik graag weten of jazz binnen het Muziekcentrum Vlaanderen niet gewoon een evenwaardige plaats kan krijgen, zonder dat het om surplus moet gaan? Of is het niet belangrijk genoeg? Voorts vraag ik me ook hier af, het niet beter is jazz te integreren in het Muziekcentrum Vlaanderen, gelet op het netwerk dat dit biedt op internationale beurzen en dergelijke.

Is de opleiding in het hoger kunstonderwijs op internationaal vlak van een voldoende hoog niveau? Is ze voldoende professioneel om muzikanten af te leveren waarmee we de doorstroom kunnen waarmaken? Hoe zit het met het deeltijds kunstonderwijs? De voorbije tien jaar was er namelijk een evolutie waar te nemen waarin de opleidingen lichte muziek en jazz een belangrijke plaats zijn gaan innemen. Het gaat om muziekbeleving, maar ook om de mensen er zin in te doen krijgen. Is dat al algemeen aanvaard of zitten we hier nog aan het begin van de evolutie?

De heer Erik Arckens: De heer Korteweg stelt dat jazz in vergelijking met Nederland hier stiefmoeder-

lijk behandeld wordt en slechts vier percent van de subsidies krijgt. In Nederland ligt dat veel hoger en wordt dat percentage ongeveer gelijkgesteld met wat de klassieke hedendaagse muziek ontvangt, terwijl dat hier in een verhouding van één derde ligt.

De meeste subsidiëring gebeurt via het Kunstendecreet en dat wordt in het jazzmilieu algemeen positief onthaald. Ook de heer Bevernage beaamt dat. Het is wel zo dat de commissies en beleidsinstanties een beter inzicht moeten krijgen in de cultuur en structuur van de jazzscene. Gaat er nu te weinig geld van uit het Kunstendecreet naar de jazz of is het zo dat de mensen uit de jazzwereld beter aan de bak zouden komen als ze een duidelijker inzicht zouden hebben in dat Kunstendecreet?

De heer Jos Stassen: Als beleidsmaker of als beoordeler van het beleid is het vooral zaak om na te gaan of de toestand van jazz in Vlaanderen van die aard is dat er een sectoraal beleid nodig is met een aparte structuur. Of is er een algemeen beleid nodig, zoals de heer Coninx zegt? Dat is volgens mij de grote beleidsvraag: moeten er schotten in het Kunstendecreet komen? Daar kan dan ook een bedrag op worden geplakt. Of voelt de jazz zich sterk genoeg binnen het huidige muziklandschap om zich een weg te banen binnen dat geheel van structuren? Ikzelf ben geneigd een stuk sectoraal te gaan, maar misschien zijn er argumenten voor de andere richting.

De heer Dany Vandenbossche: Ik wil nog even herinneren aan de inhaalbeweging voor pop en rock van tien jaar geleden. Dat was niet in centen maar in beleid uitgedrukt om die sector toen in het Muziekdecreet te krijgen.

De heer Simon Korteweg: Ik begin met het antwoord dat de heer Anciaux heeft gegeven. Hij zegt dat er allerlei zalen generieke subsidiëring krijgen en dat ik die niet in mijn cijfers heb opgenomen. Het is dan ook heel moeilijk om die boven water te halen. Maar in de cijfers die ik gebruik, zit dat ook niet vervat voor al de andere genres, zodat mijn conclusie over de slechte relatieve positie van de jazz perfect gelegitimeerd en dus overeind blijft.

Voor een deel heb ik me ook gebaseerd op toespraken van de heer Anciaux. Hij heeft het vaak gehad over een zo succesvolle inhaalbeweging, al sinds 1999, met allemaal voorbeelden. Daar heeft hij het ook over sectoren gehad. De discussie over al dan niet een sectoraal beleid, is schitterend, maar doe eerst iets voor die jazz, en niet andersom. Het gaat niet op om eerst

een heel systeem te gaan overdenken alvorens de 1,3 miljoen euro kunnen worden uitgegeven.

In een platenwinkel vind je een jazzsector, een klassieke sector enzovoort. Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar. Als politicus kan je stellen dat je dat allemaal op een hoop gaat gooien, maar ik pleit ervoor om eerst de inhaaloperatie te voltooien en dat nadien te bekijken. Het is mijns inziens dan beter om van buiten naar binnen te redeneren, dan omgekeerd. Wat in de samenleving gebeurt, is toonaangevend volgens mij.

Wat de betrouwbaarheid van de cijfers betreft: ik ben eerder conservatief ingesteld. Daarom baseer ik me op studies die ik zelf zeer goed vind: die van Muziekcentrum Vlaanderen en Cultuurlokaal. Dat is vorig jaar gepubliceerd: 'Overal muziek? Onderzoek naar de spreiding van het professionele muziekaanbod in Vlaanderen.' Daarin wordt de jazz voor een deel goed behandeld en komt ook die 11 percent ook terug, zij het in het aanbod. Dan is niet zeker of die mensen ook komen. Maar als het aanbod gedurende langere tijd gehandhaafd blijft, moet men dat wel aannemen. Over tien jaar zou het totale muziekaanbod zo'n 60 percent zijn toegenomen. Het jazzaanbod is meegestegen en zou zelfs iets meer gestegen zijn. Het gaat dan niet alleen over overheid, maar ook over particuliere podia. Dat is dus indirect bewijs.

Meer direct bewijs staat in de eerste Cultuurkijker van 2005, een zeer goed rapport over participatie dat nog meer verfijnd dient te worden. Die 11 percent is een goede en niet onvoorzichtige uitgangspositie. Ik ben het niet helemaal eens met de indruk dat dit veel hoger ligt, zoals de heer Flamang aanvoert. Het is juist heel bijzonder dat de jeugd komt, want de oudere generatie is aan het verdwijnen.

Er is inderdaad een probleem inzake marginaliteit. Hoe komt het dat dit in Nederland, Denemarken niet zo is? Dat komt doordat de musici zich verenigd hebben en samen hebben geroepen of er eindelijk iets voor de jazz kon worden gedaan. Dat is in Vlaanderen vooralsnog niet gedaan, of het is mislukt. Daarom heb ik in mijn rapport geschreven dat de musici wat meer kabaal mogen maken over hun prestaties, als dat op een verstandige manier gebeurt. Het vermelde platform lijkt me een goed idee.

In de muziekopleidingen wereldwijd is het een tendens om de zakelijke benadering in het curriculum op te nemen.

Hoe het zit met Vlaamse jazz op de internationale podia? Als ik de beleving en waardering van Vlaamse jazz in Nederland bekijk over de voorbije jaren, dan zie ik dat die is toegenomen. Dat komt omdat er Vlamingen in Nederland optreden. Meer kan ik daarover niet zeggen, behalve dan dat dit een enorm effect heeft.

Volgens mij is er zeker tijdelijk een grotere ondersteuning van jazz nodig. Op langere termijn moet ernaar worden gestreefd dat iedereen er op zijn eigen manier mee omgaat. Kleine, zorgvuldig neergelegde impulsen kunnen grote effecten hebben. Mensen, organisaties of projecten die helemaal zelfstandig niet of nauwelijks van de grond komen, kunnen met steun van minimale stimuli vaak veel bereiken.

De heer Peter Hertmans: Het zakelijke aspect zit al van bij het begin dat ik coördinator ben geworden elf jaar geleden, in de curricula ingebed. Destijds was dat onder de noemer van 'organisatie van het muziekleven' en 'muziek en maatschappij', twee vakken die in de hele school werden onderwezen. Een van mijn eerste taken was die vakken specifiek naar de jazz brengen. Gedurende enkele jaren werden gastsprekers uitgenodigd uit het veld. Dat kon gaan over auteursrechten, SABAM, organiseren van concerttournees, subsidieaanvragen invullen enzovoort. Sinds twee jaar is dat een echt vak geworden, onderwezen door één persoon die van alle markten thuis is.

In het tweede vak, muziek en maatschappij, worden alle aspecten belicht die in dit geval specifiek voor de jazzmuzikant in de maatschappij gelden. Wat is de meerwaarde van jazz, en dergelijke meer. Toneelstukken, opinies, de waarde van de muzikant enzovoort. Dat heeft dus een meer filosofisch niveau.

De heer Bertrand Flamang: Jazz is muziek die is gegroeid vanuit een maatschappelijk engagement. Er is altijd gestreefd naar de ontwikkeling van creativiteit en expressie. Het zijn allemaal waarden die in een maatschappij met kenmerken van verzuring het waard zijn om levend te worden gehouden. Jazz is een exponent van dat soort beleving en dat is op zich een meerwaarde. Dat hoeft niet voor 50 percent van de maatschappij zo te zijn, maar als een aantal mensen geïnteresseerd is en daarin betrokkenheid vindt, is dat waardevol. Het mag niet de bedoeling zijn een vervlakking teweeg te brengen om iedereen te bereiken.

Positieve discriminatie is nodig bij een inhaalbeweging, maar dat hoeft niet te leiden tot een tendens om er een structureel politiek gegeven van te maken.

Er moet zeker worden vermeden dat men aan betutteling gaat doen. Bij het creëren van programma's moet de vrijheid bewaard blijven. Het heeft geen zin om parameters op te leggen over hoeveel jazz er moet worden geprogrammeerd. Het moet voor de politiek taboe zijn om zich te mengen in de inhoud. De politiek moet die interactie tussen muzikanten en organisatoren precies stimuleren. Jazz staat gelijk aan durven en is een prima middel tegen verzuring. De mentaliteitswijziging kan hier beginnen.

De heer Jos Stassen: Ik heb willen aantonen dat een inhaalbeweging moet gedefinieerd worden. Vindt u dat we in de beheersovereenkomst met het steunpunt Muziek een jazzluik moeten integreren? Moet het beleid dat wel doen? Ik pleit niet voor het herinvoren van de schotten, maar voor een tijdelijk gegeven.

De heer Bertrand Flamang: Het is een combinatie van de twee. De mentaliteitswijziging is nodig. Met een eenmalige maatregel die men iedereen door de strot ramt, wordt een vijandig klimaat geschapen. Dan staan we snel terug bij af. Het moet dus een combinatie zijn van mentaliteitswijziging en inhaalbeweging: als de beslissing wordt genomen, en de beleidsmaker volgt een tijd de feiten, dan moet men niet bang zijn voor dat omgekeerd effect. Dan is er een positieve beweging die zichzelf dan regulariseert.

De heer Rik Bevernage: Ik ben een voorstander van schotten in het decreet. De huidige popularisatiegolf is zeer duidelijk voelbaar en de kleinere, moeilijkere genres zijn het eerste slachtoffer omdat ze geen economisch evenwicht vinden. Ik vind het belangrijk dat de mensen uit het mooie netwerk aan culturele centra dat Vlaanderen rijk is, warm worden gemaakt om hun nek uit te steken. Men kiest te gemakkelijk voor grote publiekstrekkingen ten nadele van genres die moeilijker zijn qua organisatie.

Ik schrik zelf van de cijfers die de heer Flamang aanhaalt. We hebben in Vlaanderen een driehonderdtal festivals. Dat maakt ons ook uniek.

De heer Bertrand Flamang: Die cijfers komen uit de festivalcommissie Vlaanderen.

De heer Rik Bevernage: Ik volg de perssite van Muziekcentrum Vlaanderen en zie over festivals niks dan positieve berichtgeving. Het enige dat ontbreekt is jazz, behalve dan de drie of vier echte jazzfestivals. Geen enkel stedelijk, dorps- of popfestival plaatst ooit een jazzact. In die zin is er toch een stimulans nodig.

In de jazzwereld loop ik als organisator al zo'n dertig jaar mee. Er is de jongste vijftien jaar een serieuze kwaliteitsverhoging merkbaar. Dat is dan zeker ook te danken aan het jazzonderwijs in Vlaanderen dat binnen ons kunstonderwijs zeer laat op gang is gekomen. We beschikken nu over een 200 à 250 goede jazzmuzikanten. Die kunnen daar uiteraard niet allemaal van leven en geven les. Zeer recent zijn er een aantal academies met een jazzafdeling begonnen. Dat zit dus goed.

Op zeker ogenblik heb je dus een aantal muzikanten die gemakkelijk met de internationale scene kunnen worden vergeleken en zouden kunnen doorstromen. Individueel zowel als in groep kunnen ze die test doorstaan, wat dertig jaar geleden zeker niet zo was. Waar zit het probleem? In ieder land kent men zijn eigen muzikanten en de namen die de media voor-schotelen. Namen die verschijnen op de grote labels. De kennis van het genre op zich en de eigen, Europese artiesten is vrij beperkt. Dat is ook zo in de ons omringende landen. Muzikanten die drie à vierhonderd kilometer ver wonen en met plezier de afstand zouden overbruggen voor een of andere gig, zijn niet gekend door de organisatoren. Dat moet worden verholpen. Daartoe dienen bijvoorbeeld de cd en de brochure van de Flemish Jazz Meeting voor die iedereen heeft ontvangen.

Sinds twee jaar of twee edities bestaat de Flemish Jazz Meeting, een samenwerking met Muziekcentrum Vlaanderen, De Werf, JazzLab Series en Concertgebouw Brugge om de scene meer bekend te maken. Eerst moet de materie gekend zijn en probeert men de artiesten, de selectie van dertien à veertien groepen, bekend te maken bij buitenlandse organisatoren. Daarna komt een pleidooi om muzikanten die uitgenodigd worden voor internationale festivals en concerten, te steunen. De jazzmuziek heeft geen economische balans en het is dus niet vanzelfsprekend om de kosten voor een band voor verplaatsing, lonen en dergelijke, betaald te krijgen. Daarvoor is bij niemand een budget voorhanden, noch bij ons, noch bij de buitenlandse organisatoren. Dat kan wel voor de grote namen, omdat daarop een zeker publiek afkomt, maar niet voor topkwaliteit uit bijvoorbeeld Italië.

De steun van de gemeenschap die ze uitstuurt, is op dat ogenblik zeer belangrijk voor de onbekende muzikanten, ook al gaat het om beperkte middelen. Er zijn zeer goede reacties gekomen op de twee jazzmeetings die zijn georganiseerd en er zijn ook internationaal vrij veel uitnodigingen en positieve evaluaties.

Er is nu echter opnieuw steun vereist om die groepen te kunnen uitsturen. Dit zal nodig zijn zolang jazz geen economische balans kent. In die zin is dat te vergelijken met het pleidooi om een aantal festivals te subsidiëren en andere niet, omdat die dat volgens mij niet nodig hebben.

Met betrekking tot de opleiding schuilt het probleem vooral in de historische evolutie van de academies, het deeltijds kunstonderwijs, en conservatoria. Er was een enorme kloof tussen het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) en de manier waarop de opleiding elders verliep en de brede interesse van de amateurmuzikanten. Als die niet echt het pad van de klassieke muziek wilden volgen, waren ze niet echt welkom in het DKO. De bal om daaraan iets te veranderen, ligt veeleer bij Onderwijs.

De heer Peter Hertmans: Het DKO is zeer goed op weg om van de kleinste tot de grootste academies de opties jazz en lichte muziek aan te bieden. Een aantal zeer goede academies – Lier, Sint-Agatha-Berchem, Grimbergen – hebben twee- tot driehonderd ingeschreven leerlingen. Op stagebezoeken met mijn studenten, valt me het enthousiasme op bij de leerlingen, van 12 tot 65 jaar. We kunnen niet meer volgen om afgestudeerden te vinden die als echt gediplomeerd jazzleraar kunnen werken. De vraag is te groot en dus vangen klassiek geschoolde leraren met enige jazzervaring dit op. Jazz zit dus in de lift.

De heer Stef Coninx: Ik vraag me af of mensen die naar de klassieke opleiding van het DKO gaan, ook allemaal 's avonds naar de concerten gaan.

Met betrekking tot de opleiding, situeert het kernprobleem zich bij de doelstelling van die opleiding. Veel mensen die de opleiding gaan volgen, beginnen er nog altijd aan om echt muzikant te worden. Het onderwijs moet daarin een stuk zekerheid bieden. Jazz vormt daarop een uitzondering omdat er een boom aan de gang is. Toch zijn er andere tijden geweest. Het wordt immers een probleem als elke afgestudeerde ook werkelijk op het podium wil terechtkomen. Daar is gewoon geen plaats voor.

De heer Vermeulen vroeg wat de verschillende organisaties nu eigenlijk doen. Muziekcentrum Vlaanderen probeert de brug te zijn tussen cultuur en onderwijs en de hiaten daartussen op te sporen. Zo ontstond het project Muziekzaken, omdat was vastgesteld dat er binnen de hogeschoolopleidingen nog veel ruimte voor verbetering was. Het behoort nog maar twee

jaar tot de leerstof. Geregeld wordt mij – en ook collega's – gevraagd om aan hogescholen te gaan spreken. Het is echter niet duidelijk of daar achteraf nog iets mee gebeurt. Het Kunstenloket is meer een algemeen loket met een eerstelijnsfunctie en dus niet specifiek voor bepaalde doelgroepen. Wel proberen we regelmatig samen iets uit te werken.

Uit het respect voor jazzmusici blijkt trouwens ook de meerwaarde van de muziekvorm. Zowel klassieke als rockmuzikanten beschouwen jazzmuzikanten eigenlijk als de meest volmaakte muzikanten. Ze hebben een onwaarschijnlijke technische bagage, improvisaties waarop men alleen maar jaloers kan zijn en moeten hoe dan ook over een groot compositorisch talent beschikken: zij zijn 'de top'. Een andere belangrijke meerwaarde van jazz is zijn vernieuwende kracht. Waar binnen de traditionele klassieke muziek alleen maar vernieuwde lezing van een bestaande partituur mogelijk is, kan de jazzmuzikant noten vervangen en nieuwe noten spelen. Er is dus meer expliciete mogelijkheid tot vernieuwing.

Voor wat de subsidies betreft, heeft elk muziekgenre specifieke mechanismen zowel voor promotie als voor opleiding als voor de structuur van het veld. Heel typisch voor jazz is dat het zeer individueel is. Bij de pre-selectie voor de Flemish Jazz meeting is bewust gevraagd om welke artiesten het zou gaan, omdat in dit genre verschillende combinaties van diverse artiesten mogelijk zijn. Sommige muzikanten speelden in drie of vier formaties. Het gevolg daarvan is wel dat het zeer moeilijk is om rond één bepaalde figuur een structuur uit te bouwen. Dat is mijns inziens dan ook een probleem binnen de jazz.

De overheid heeft voor de pop- en rockmuziek vooral de bestaande reglementeringen opengesteld en dat is ook voor jazz gebeurd. De overheid heeft niet zelf iets opgericht, maar ondersteunt nu voluit de bestaande initiatieven. Die nuance is heel belangrijk. Hoeveel aanvragen van jazzclubs zijn in het verleden ingediend en geweigerd? Het lijkt me nuttig om die oefening eens te maken.

Hetzelfde geldt voor de managementstructuren: ook daar is alleen sprake van een ondersteuning voor een ontwikkeling die de overheid belangrijk achtte. Zo is een dynamiek op gang gekomen. Voor de pop- en rockmuziek is dat al gebeurd. Het geldt dat naar die sector gaat, wordt vooral toegespitst op organisaties, op podia en op begeleidende structuren. Bij jazz ligt dat gewoon moeilijker. De ene cd kan fantastisch zijn,

en het volgende album weer totaal iets anders, zodat men telkens van nul af aan moet beginnen. Structuren uitwerken om dit te ondersteunen is niet evident, maar moet een optie voor de toekomst zijn.

De eerste voorwaarde om subsidies te krijgen, is ze aan te vragen. Het enige recht om zich op te beroepen, is precies dat men die kan aanvragen. Het feit dat de nodige structuren nog ontbreken en dat de muzikanten hun weg nog niet hebben gevonden, leidt er allicht toe dat er vaak geen subsidies worden aangevraagd.

Muziekcentrum Vlaanderen is deels ook bezig met de deskundigheidsbevordering, voor een stuk vanuit Muziekzaken, en dit niet ten aanzien van de muzikanten, maar wel voor onder meer cultuurcentra, samen met Cultuur Lokaal. We proberen muziekprogrammatoren in te wijden in de situatie en evolutie van de hedendaagse muziekscène en daar hoort ook de jazz bij. Er is ook een stuk zakelijke begeleiding en dan ook promotie van de jazz. Zo was er onder meer de actie Jazzstublieft met een grote publieksactie in twee kranten zowel in Vlaanderen als in Wallonië. De tijd zowel als de middelen daartoe zijn echter beperkt. Ik veronderstel dat u het jaarverslag hebt ontvangen. Er is een relatief goed evenwicht tussen het 'marktaandeel' en wat er aan tijd en middelen naar de verschillende muziekgenres gaat. Sommigen menen zelfs dat er te veel naar jazz gaat in verhouding tot het marktaandeel, maar dat klopt niet.

Ik ben absoluut geen voorstander van een apart jazzdecreet. Het Muziekdecreet stipuleert heel specifiek dat het Muziekcentrum Vlaanderen een gelijkwaardige behandeling van de verschillende genres hanteert. Dat is een gezonde benadering, die ook is overgenomen in de missie van Muziekcentrum Vlaanderen. Ik beschik over twee mensen om heel de muzieksector uit Vlaanderen te promoten. Als jazz daarvan een zesde deel uitmaakt, dan is dat mooi verdeeld. Is het te weinig? Natuurlijk is het dat!

De heer Simon Korteweg: Ik wil toch even inpikken op de schets van de subsidietoekenning in Vlaanderen. We moeten ons hoeden voor een al te simplistische voorstelling van zaken. Subsidies worden in eerste instantie in commissies beslist, en ondanks hun vrijheid van beslissing daarin, kijken die commissies zeker naar het verleden. Bovendien moeten ze rekening houden met reeds aangegane verplichtingen. Structurele veranderingen in die systemen zijn vaak het gevolg van beleidsimpulsen en niet van een toe-

name in aanvragen. Dat is ook normaal. Vervolgens komen de adviezen van de commissies bij de administratie terecht en dan moet men maar nagaan wat daarvan wordt toegewezen. Jazz komt daar niet zo goed uit.

De heer Rik Bevernage: Dat klopt niet. Als lid van zo'n commissie kan ik stellen dat daar zeker mensen in aanwezig zijn die én geïnteresseerd zijn in jazz én op voldoende deskundigheid ter zake kunnen bogen. Er wordt absoluut niet gediscrimineerd, ook niet bij de uiteindelijke beslissing. Er zijn wel te weinig middelen beschikbaar en er is zeker sprake van een historische achterstelling, vooral wat betreft de organisaties. Er kan geen ensemble worden erkend dat niet bestaat. Er is in eerste instantie een investering in het veld nodig, via een steunpunt.

De heer Bart Caron: We mogen niet vergeten dat de evolutie van de jazz eigenlijk kan worden beschouwd als gelijklopend met de evolutie in de erkenning van de rockmuziek en de respectieve subsidiestromen en beleidsstappen. Als relatief populair genre, en dan niet het hypercommerciële luik, maar wel dat van de ontdekking, het experiment en de grensgevallen, heeft de rockmuziek al een hele weg afgelegd. Ik vind het merkwaardig vast te stellen dat de erkenning van de jazz als kunstvorm vrij gelijklopend is en dat ze als dusdanig toch 'concurrenten' van elkaar zijn geworden. Ze drukken immers allebei op het budget en de beschikbare instrumenten zoals structuren, infrastructuur, steunpunten enzovoort. Ik denk dat dit aantoont dat er nog een 'doorgroei' moet komen voor de erkenning van zowel muziekgenres als bijvoorbeeld dans. Het heeft geen zin om uitdrukkingsvormen als vijandig tegenover elkaar te laten staan. Er moet worden doorgewerkt aan de erkenning en het verbreden van het draagvlak. We moeten ons vooral hoeden voor marginalisering, en zelfbewust kiezen voor evolutie. Dat zou ook de educatieve kant een fikse ruggensteun bieden.

De heer Rik Bevernage: Daar ben ik volledig mee eens. Het Kunstendecreet en het laten gelijklopen van de muzieksector en de andere podiumkunsten treedt nu pas in voege. Dat zet een sector zwaar onder druk. Het is goed dat de deuren voor alle genres opengaan, maar dat moet dan wel inhouden dat er voor alle genres ook een vergelijkbaar budget is, en de nodige deskundigheid en bereidheid bij de instanties. Anders klopt het plaatje niet. Bij een aanvraag voor een compositieopdracht voor Kris Defoort, tien jaar geleden, had de beoordelingscommissie eerst toege-

zegd, waarop De Werf 300.000 frank voorschoot. Te elfder ure werd deze subsidie teruggetrokken wegens “te weinig op partituur”. De kritiek van de jazzsector was dan weer “te veel partituur”.

Hiermee wil ik alleen maar het verleden schetsen en benadrukken dat de inhaalbeweging op een intelligente manier moet gebeuren. Zitten klagen over discriminatie van jazzfestivals, levert echter niets op. De pop- en rockmuziek hebben met hun vrij aanzienlijke subsidies via de muziekcentra, altijd kunnen steunen op die reeds bestaande organisaties, die echt werken, omdat er voldoende publiek was om de initiële kernen van de centra in leven te houden. De jazzclubs die er zijn, scoren op professioneel vlak echter zeer laag. Ze hebben geen middelen. Het zijn kroegen die af en toe een jazzconcert organiseren, waarin de eigenaar zijn winst investeert. Er moet dus een andere weg zijn om die mensen te helpen. Ik heb het dan over de kleine podia.

De heer Bart Caron: Hoe zit het met de verhouding tussen media en jazz? De muziekclubs uit het pop-circuit hebben zich zeer goed georganiseerd en weten de media perfect te bespelen. Klopt het niet dat jazz zich bij de media in een zeer marginale hoek heeft gewerkt of daarin wordt geduwd door de media? Er is een zwakke ‘outcrowd’ en een sterke ‘incrowd’. Er zijn een paar gespecialiseerde websites en een beetje vakliteratuur, maar in de meer algemene media met cultuurbijlagen en dergelijke komt jazz amper aan bod. Moet dat geen groot werkpunt zijn?

De heer Rik Bevernage: Dat brengt de ‘schottendiscussie’ weer boven. Op de VRT zullen de specifieke jazzprogramma’s weggelaten worden en het zal in alle programma’s mee opgenomen worden. Resultaat daarvan is dus dat echte jazz en vooral jazz ‘met ballen’ gewoon verdwenen is. Alleen de easy listening en de mainstream af en toe programmeren, werkt niet. Het is een probleem van commercialisering.

De heer Bertrand Flamang: De media zijn niet noodzakelijk de schuldige in dit verhaal, want er is ook een grote vervlakking merkbaar in de media-aandacht. Grote events zoals grote concertzalen of festivals organiseren, wordt vaak nogal op een rare manier bekeken in de creatieve sector. Marketing in functie van de inhoud daarentegen wordt altijd wel door iemand beschouwd als een win-winoptie voor hun mediamidden. Bij de opleidingen groeit de bewustwording van hoe de wereld in elkaar zit. De jongere generatie is zich daarvan veel bewuster en is lang niet

meer zo vies om de zaken ook wat meer commercieel en marketinggericht te bekijken. De enige manier om de media te motiveren, zijn de muzikanten zelf. Als zij op de juiste manier lawaai weten te maken, volgen de media.

De heer Bart Caron: Voor bepaalde artiesten uit eigen land kan het toch, die media-aandacht, zij het ondersteund door een groot label.

De heer Bertrand Flamang: Dré Palmaerts gaat drie dagen op rij een cd voorstellen in Parijs in de SUNSiDE. Het gaat om werk met de top van de Belgische en Amerikaanse muzikanten, uitgebracht door een Frans label. Het is in kranten als Le Monde en gespecialiseerde media uitvoerig bejubeld als uitzonderlijke cd. De cd wordt dus niet in ons land maar in Parijs voorgesteld. Daarop speelt ook een jonge toetsenist mee, Jozef Dumoulin, een onwaarschijnlijk talent. Zo’n mensen moeten de media mee warm maken. We hebben alle journalisten opgebeld om die voorstelling door te geven. Slechts één journalist kreeg in onze media ruimte voor dit unieke jazz-event. Dat is toch triestig.

De heer Simon Korteweg: Ik heb meer dan 25 jaar gewerkt voor de – ongesubsidieerde – media. Er heerst tegenwoordig een zware concurrentiestrijd in die sector: dagbladen concurreren met gratis bladen en televisie met internet enzovoort. Dat impliceert dat het er vooral om gaat grote aantallen publiek te bedienen, waardoor er bijvoorbeeld geen besprekingen van poëzie meer verschijnen en dies meer, of er moet een prijs gewonnen worden. Alle minderheidsdingen verdwijnen uit de massamedia. Dat is een ‘fact of life’ en daarover zielig gaan doen, verandert niets. Het betekent wellicht dat er op termijn wel kleinere media zullen ontstaan die de specialismen zullen bedienen. Jazz zit in die visie dus niet in een aparte sfeer. Men moet vechten of bijzondere dingen bedenken om in de kijker te lopen.

De heer Stef Coninx: Daar komt nog bij dat met de kleiner wordende ruimte, tegelijk het aanbod vervelvoudigd is. Het had nog erger kunnen zijn. Dat kan niet aan de media verweten worden. Zo zijn er pogingen geweest om een tijdschrift over klassieke muziek te maken. We moeten accepteren dat de grenzen van de markten bepaald worden door de media. In muziektermen is de muzieksector omringd door 3,5 ‘key market’ die wel professionele tijdschriften heeft. Het enige Nederlandstalige klassieke tijdschrift dat hier te vinden is, is Luister. De rest komt uit Frank-

rijk, Engeland en Duitsland en ze bespreken dan allemaal dezelfde cd's. Jaarlijks blijven er dus honderden onbesproken. Vlaanderen zal zich moeten neerleggen bij het feit dat de ruimte zeer beperkt is.

De heer Peter Hertmans: De vraag wat er gebeurt met al de studenten die uit de conservatoria afstuderen, is nog niet beantwoord. Er wordt opgemerkt dat mensen die een diploma willen, naar een conservatorium stappen en zo automatisch in het DKO terechtkomen. In opvolging van de akkoorden van Bologna is men overgestapt naar de bachelor-masterstructuur. De conservatoria kennen nu dus een drie-tweestructuur, terwijl dat vroeger omgekeerd was. Er zijn drie bachelorgraden en twee mastergraden. Met de twee kandidaturen van weleer had men nog niets, en nu dus wel na drie jaar: een bachelor. Voor het eerst moest ook de invulling van de mastergraad bepaald worden. Eigenlijk keert men dus terug naar het systeem dat al lang in Nederland wordt gehanteerd: docerend-uitvoerend musicus.

Dat is in het Lemmensinstituut de voorbije maanden in een curriculum gegoten. Men moet 60 studiepunten verdienen om een academiejaar af te werken en een volledige opleiding bedraagt 300 studiepunten over vijf jaar gespreid. 60 studiepunten van de eerste Master moeten besteed worden in de hoofdopleiding en de resterende punten moeten in een optioneel luik worden besteed. Dat kan worden ingevuld gericht op lerarenopleiding, of in een meer opgevolgde solistische richting. Dit laatste is nieuw. De studenten in zo'n hogeschoolopleiding kunnen zich daardoor ook beter oriënteren. Mensen zoals Jef Neve en Jozef Dumoulin zouden in die optie minder gedoceerd hebben en meer gespeeld en komen daar nu automatisch in terecht. Zij krijgen hierdoor dus een grotere steun in de rug.

De heer Jan Loones: Hoe ziet u dat steunpunt, mijnheer Bevernage? Waar moet dat komen? Ziet u dat binnen het Muziekcentrum Vlaanderen?

De heer Rik Bevernage: Het moet om een soort belangengroep gaan die jazz ondersteunt. Die kan eender waar passen, zolang het gaat om een concrete opdracht vanuit de gemeenschap. Van De Werf was ik zelf directeur/kok/schoonmaker en daar is vanuit mijn liefde voor jazz iets gegroeid. Langzaam aan is er ook subsidiëring gekomen. De subsidiënt liet dit gebeuren, maar er was nooit een concrete opdracht. Maar het resultaat van de investering is er: de Flemish Jazzmeeting, een festival, het enige nog

bestaande cd-label in Vlaanderen. Het is allemaal output, opgebouwd met een deel van de energie van één kunstencentrum dat zelfs nog met een moeilijke ligging kampt. Of het dus een extra opdracht aan een bestaande organisatie is of de oprichting van een aparte organisatie, maakt voor mij niets uit, zolang er maar een opdracht is die het stimuleren van jazz nastreeft. Dat kan binnen het Muziekcentrum Vlaanderen zijn, maar dan niet met een opdracht van 20 uur per week. Dan moet er serieus geïnvesteerd worden. Het kan ook een uitbreiding van de opdracht van JazzLab Series zijn, of de oprichting van een nieuwe organisatie.

De voorzitter: Ik dank de sprekers voor hun interessante bijdrage en wens hun en de jazzmuziek nog veel succes toe.

De verslaggever,

Jan LOONES

De voorzitter,

Dany VANDENBOSSCHE
